

Statement KOZP

Onze reactie op het rapport van Radar over het buitensporig geweld tegen vreedzame KOZP demonstranten in Staphorst.

“KOZP eist aftreden van burgemeester Staphorst.”

Het Bureau RadarAdvies [publiceerde op dinsdag 9 mei](#) het onafhankelijk onderzoek naar het handelen van de gemeente Staphorst rond de voorgenomen KOZP-demonstratie op 19 november 2022. In het rapport concludeert Radar dat de gemeente door haar blinde vlek de bereidheid tot het gebruik van [intimidatie, geweld en eigenrichting](#) door Staphorsters heeft onderschat. Er was meer aandacht voor de lokale wensen dan voor de demonstratie, terwijl de demonstratie een grondrecht is en de sinterklaasintoet niet.

Reactie KOZP

Wij vinden het belangrijk om onze waardering uit te spreken voor het feit dat de gemeente Staphorst een onafhankelijk onderzoek heeft laten uitvoeren. KOZP hoopt dat er lessen zullen worden getrokken uit de analyse van de gebeurtenissen die op 19 november 2022 tot een geweldsuitbarsting hebben geleid. We zagen op die dag hoe onze stem ons met veel geweld werd ontnomen en levens in gevaar werden gebracht. De materiële, maar met name de immateriële schade en de juridische nasleep, hebben nog steeds impact op ons en de vreedzame demonstranten.

Een half jaar verder wordt het toegepaste geweld tegen vreedzame demonstranten nog steeds verdedigd. Het is shockerend om te lezen dat veel Staphorsters het geweld goedkeuren en er geen kwaad in zien dat geweldplegers alle voertuigen die het dorp op die dag in reden tegenhielden en controleerden. We maken ons grote zorgen over (niet witte) inwoners uit Staphorst die zich uit zouden willen spreken tegen racisme. Het extreme geweld geeft de indruk dat je uitspreken op dit moment nog niet mogelijk is, terwijl het tegelijkertijd laat zien dat het hard nodig is.

Gemeente liet het toe, geen vergissing

Het verbaast ons dat gemeente Staphorst aangeeft dat het geweld hen heeft overvallen. Er werden online duidelijke dreigementen geuit, dagen voordat de demonstratie zou plaatsvinden. De gemeente was op de hoogte van het bestaan van verschillende Whatsapp groepen waarin werd opgeroepen tot geweld. Wij hebben tijdens de voorbereidingen voor de demonstratie onze ervaringen met extreem en racistisch geweld van de afgelopen jaren gedeeld met de gemeente. Wij hebben verschillende scenario's met betrekking tot hoe hiermee om te gaan tot in detail besproken. Er is bewust voor gekozen om hier niet naar te luisteren.

We hebben onder andere keer op keer aangedrongen om bussen in te zetten, om ons in veiligheid van en naar de demonstratieplek te vervoeren. Hierdoor had de aanval op vreedzame demonstranten op de A28 voorkomen kunnen worden. Gemeente Staphorst bleef ons voorhouden dat dit onmogelijk was. Daarom raakt het ons heel erg om in het Radar rapport te lezen dat er wel degelijk een bus klaar stond om demonstranten weg te voeren. Op deze manier ontstaat de indruk dat het de prioriteit van de gemeente was om ons zo snel mogelijk uit Staphorst weg te krijgen, in plaats van ons de kans te geven om onze grondrechten op vreedzame wijze uit te oefenen.

Eigenrichting en geweld beloond

In het rapport geeft gemeente Staphorst aan dat ze bewust niet hebben ingegrepen, omdat dit juist geweld zou hebben aangewakkerd. Op cruciale momenten liet de gemeente de verstandhouding met haar bewoners zwaarder wegen dan de grondrechten en

mensenrechten van onze vreedzame demonstranten. Tegelijkertijd benadrukte de gemeente in de media meerdere keren dat de vreedzame demonstranten zich aan voorwaarden zouden moeten houden. Dit wekt de indruk dat de gemeente zich in bochten wrong om geweldplegers vooral niet tegen de haren in te strijken. Ook bestaat de mogelijkheid dat dit bij de geweldplegers juist het gevoel heeft versterkt dat de vreedzame demonstranten ingeperkt dienden te worden in hun rechten.

KOZP is van mening dat het handelen van de gemeente en politie eigenrichting en geweld heeft beloond. Dit vormt een gevaar voor de democratische rechtsstaat. De burgemeester verwelkomde Sinterklaas terwijl wij klemgereden en belaagd werden door een meute racistische Staphorsters. Rechtvaardigheid was die dag ver te zoeken. Ook in Staphorst gelden de grenzen die de Nederlandse wet stelt aan eigenrichting, intimidatie en geweld. De mensenrechten die Staphorsters hebben, gelden ook voor anderen en andersom.

Empathie

Inwoners van Staphorst geven aan al decennialang te maken te hebben met beeldvorming en stereotypering. En dat hun levenswijze als karikatuur wordt neergezet waarbij vooral het beeld van een bekrompen en achtergebleven gemeenschap wordt neergezet. Staphorsters ervaren dit als kwetsend. We hopen dat Staphorsters zich juist door hun eigen ervaring kunnen inleven in hoe kwetsend de karikatuur van zwarte piet is voor de Zwarte gemeenschap. Zwarte piet is een figuur gebaseerd op de stereotyperende weergave van Zwarte mensen in de 19de eeuw. Zijn verschijning refereert direct aan de Nederlandse geschiedenis van kolonialisme en slavernij. Zwarte mensen zijn in de Sinterklaasperiode niet bezig met schoencadeautjes kopen, maar met het weerbaar maken van hun kinderen en het vermijden van publieke ruimten.

Dringend beroep

Het onafhankelijke rapport is helder: de gemeente heeft gefaald op alle vlakken. Niet alleen kozen de geweldplegers voor eigenrichting, de gemeente deed dit zelf ook, toen ze het demonstratierecht niet beschermde tegen de racistische Staphorsters. KOZP doet een dringend beroep op de gemeente Staphorst om in actie te komen om herhaling in de toekomst te voorkomen. Dit kan niet door de nadruk te blijven leggen op: "Zo doen wij het hier in Staphorst." De vervolgactie van de gemeente kunnen we alleen serieus nemen en verantwoordelijk noemen wanneer:

- de verantwoordelijke wethouder/burgemeester aftreedt;
- het OM een strafrechtelijk onderzoek start naar alle daders;
- de slachtoffers publiekelijke excuses krijgen aangeboden en de materiële- en immateriële schade wordt vergoed.

Het aanbod van KOZP om in 2023 in gesprek te gaan met alle betrokkenen en stakeholders in de hoop dat wij bij de eerstvolgende intocht een feest voor alle kinderen kunnen vieren in Staphorst blijft openstaan.

Voor meer informatie en/of verzoeken zijn we bereikbaar via kozwartepiet@gmail.com